

paa hvilket som helst Sted vil virke forstyrrende paa den hele Drift. Erfaringen har ogsaa vist, at Udviklingen, hvor Telefondriften er i private Selskabers Hænder, gaar i Retning af stedse større Koncentration, saa at den hele Virksomhed efterhaanden samler sig i nogle saa eller et enkelt Selskabs Hænder. Herved vil der imidlertid staves et faktisk Monopol for det eller de paagældende Selskaber, hvilket ikke er stemmende med Samfundets Interesser, idet det ligger i Sagens Natur, at det private Selskab i første Række vil arbejde med det Formaal for Dje at staffe Interessenterne det størst mulige økonomiske Udbytte, medens Hensynet til Samfundets Interesser først kommer i anden Række. En saadan Fare er derimod ikke til Stede, naar Telefondriften i det hele er i Statens Haand, idet det meget mere tør forudsættes, at Staten uden at lade Hensynet til det økonomiske Udbytte være afgørende vil søge at holde det hele Apparat paa Højde med den tekniske Udviklings Standpunkt til enhver Tid samt gennemføre rationelle og ensartede Takster.

Naar det nu indrømmes, at Staten bør overtage saavel de internationale telefoniske Forbindelser som de telefoniske Langlinier inden for Landets Grænser, vil Forholdenes Udvikling, som Erfaringen i andre Lande tilstrækkelig har vist, sikkert føre til, at ogsaa de lokale Net, i alt Fald for Storstedenene, for eller senere inddrages under Statens Virksomhed. Det følger nemlig af sig selv, at Nytten af Statens internationale og interurbane Ledninger i højeste Grad er afhængig af, at en saa stor Del af Befolkningen som mulig har Udgang til at benytte disse Ledninger fra deres Bopæl eller Forretningslokale, og at de kunne gøre dette ved den Abonnentledning, der benyttes ved de lokale Net. Naar disse nu ere privat Egen- dom, vil der fra de paagældende Selskabers Side kræves en Medvirkning, som vil kunne nægtes eller knyttes til Betingelser, og som i alt Fald vil kunne vanskeliggøre Samarbejdet.

Ogsaa økonomiske Hensyn tale stærkt for, at Driften af Telefonen i det hele overtages af Staten i Forbindelse med Telegrafdriften. Det lader sig statistisk paavise, at Antallet af Telefonsamtaler aftager stærkt, efter som Afstanden vokser, dels fordi Taksten maa blive forholdsvis høj paa de store Afstande, og især fordi Samvækket mellem Befolkningen aftager stærkt med Afstanden. Det følger heraf, at medens Driften af de lokale Net i Reglen afgiver et tilfredsstillende, efter Omstændighederne et overordentlig stort Udbytte, bliver Telefondriften paa store Afstande, naar den ikke samtidig omfatter de lokale

Net, forholdsvis lidet lønnende, og der vil hurtigt naas en Grænse, ud over hvilken det ikke vil kunne lønne sig for Staten at bygge og drive interurbane Linier, medens samtidig de private Lokalanet paa Grund af Forbindelsen med Statens Langlinier uden nævneværdig Udgift for Selskaberne ville erholde forøget Værdi og afgive forøget Udbytte. Disse Hensyn tale formentlig i høj Grad for, at Staten ved Siden af Langlinierne saar ogsaa de lokale Net i sin Haand.

Baade hos os og i Udlandet viser Erfaringen, at Telefonen, særlig den interurbane, hvor den ikke er forenet med Telegrafer, paafører denne en farlig Konkurrence og undrager den en betydelig Trafik. Da Telefonen i sit Væsen ikke er forstellig fra Telegraferne, men i Virkeligheden er et Telegrafapparat, der kan benyttes saavel til Samtaler som til Befordring af Telegrammer, fremtræder Foreningen af Telefon og Telegraf i Statens Haand saavel fra et teknisk som fra et administrativt og økonomisk Synspunkt som en nærliggende og naturlig Ordning. Det skal i saa Henseende særlig fremhæves, at Staten har et stort Personale og et betydeligt Apparat, bl. A. af Stænger, til sin Raadighed til Telegrafdriften, hvilket den vil være i Stand til at udnytte paa den heldigste Maade ogsaa i Telefondriftens Tjeneste.

Endelig skal her henvises til den store Betydning, som den strengeste Hemmeligholdelse af Samtaler og Telegrammer har for de Korresponderende, i hvilken Henseende disse utvivlsomt ville føle sig mere beskyttede ved Statsdrift end ved Privatdrift.

Det ses da ogsaa, at Udviklingen i de fleste europæiske Stater gaar i Retning af fuldstændig Statstelefondrift. Medens Schweiz og Tyskland straks fra første Færd have taget Telefonvæsenet fuldstændig i deres Haand, have efterhaanden en stor Del andre Stater, saaledes Belgien, Frankrig og Østerrig-Ungarn fulgt det af Schweiz og Tyskland givne Eksempel og taget det hele Telefonvæsen i deres Haand, og selv i England synes Udviklingen nu at gaa i samme Retning.

Medens det herefter tør forudsættes, at Udviklingen ogsaa heri Landet vil føre henimod ublandet Statsdrift saavel af Telefon som Telegraf, er det dog ikke Tanken paa een Gang at søge en saadan Ordning tilvejebragt. Dels ere de tilstedeværende private Telefonnet for en stor Del formentlig af en saa mangelfuld Bestaafenhed, at de ikke egne sig til at overtages af Staten, dels vilde Erhvervelsen af disse Net træbe altfor store Offre for Statskassen, dels endelig er